

akutně ohrožených lidských kosterních pozůstatků a doprovodných artefaktů, následované dohledáním neporušené nálezové situace. Během této fáze výzkumu bylo exhumováno ohořelé a zuhelnatělé torzo skeletu neznámého vojáka Rudé armády, drobné součástky jeho výstroje, zbytky střeliva, munice a troska tanku T34/85, jehož vrak je v místě nálezu celkem spolehlivě doložen na archivním snímku. Teprve při antropologické analýze bylo zjištěno, že velmi malá část nalezených kostí náleží druhému člověku. Oba vojáci zemřeli kolem 20. roku života. Je velmi pravděpodobné, že se jedná o některé ze sedmi příslušníků 84. tankového pluku 63. mechanizované brigády, pohřešovaných zde po neúspěšném útoku na obec z 20. dubna 1945. O nález bylo informováno Ministerstvo obrany ČR.

Literatura

Neuvejeno.

Summary

An artillery shell was found in 'Žleby' field southeast of Ořechov (Brno-Country District), along with other metal objects and charred and fragmented skeletal remains of two Red Army soldiers, likely tankers, who died here in April 1945.

Jiří Kala

Ořechov (okr. Brno-venkov)

Ul. Komenského, parc. č. 1165/1.

Novověk. Vesnice/městečko. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: S-JTSK: -606005.83, -1169489.58

V říjnu 2023 uskutečnili pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., záchranný archeologický výzkum v jihozápadní části intravilánu Ořechov, který byl vyvolán úpravou křižovatky ulic Komenského, Jeřábkova a Tikovická. Ve většině dotčeného prostoru byly zaznamenány jen konstrukční vrstvy původních zpevněných ploch, novodobé navážky a planýrky po nedávné destrukci budov dříve stojících uvnitř této křižovatky. Výjimku představovalo jihovýchodní sousedství domu v ulici Pláně 678/2, kde při snižování terénu na požadovanou základovou úroveň nové komunikace ulice Komenského došlo k propadu stavební mechanizace do podzemní dutiny vytvořené ve zdejších sprašovém podloží. Po odstranění závalu se ukázalo, že jde o částečně zasypanou komoru kopaného sklepa nepravidelně obdélníkového půdorysu o rozměrech zhruba 2,7 × 2 m a hloubce 2,66 m. Ve stěnách komory se vyskytovaly početné niky a úzké otvory, a na několika místech se dokonce zachovaly stopy po kopacím náčiní. V severozápadním rohu otvory lemovaly stěnu až k povrchu terénu, což by mohlo naznačovat existenci větrací šachty. Uprostřed delší jihozápadní strany komory vystupoval ze dna 0,2 m vysoký schod, na nějž navazovala zcela zasypaná nízká chodba s klenutým stropem o výšce 1,6 m a maximální šířce 1,4 m. Asi o 2 m dále v předpokládaném směru její trasy se na povrchu sprašového podloží vyrýsoval nepravidelný rozsáhlejší útvar, jenž by mohl představovat sanovaný starší propad pokračování této chodby či sousední komory. Prostorově tento loch nejspíše souvisí s jedním z domů, které donedávna stály uvnitř řešené křižovatky a jsou zaznačeny již na indikační skice Tikovic z roku 1825. Přítomnost lochů v této původně samostatné vesnici, dnes součásti Ořechova, zaznamenala již L. Bakešová (1885, 76). Nečetné zlomky keramických nádob, získané ze zásypu komory, umožňují datovat zánik lochu pouze rámcově do novověku.

Literatura

Bakešová, L. 1885: Umělé jeskyně, lochy a pečery. *Časopis Muzejního spolku olomouckého* II(6), 73–81.

Summary

In October 2023, a rescue archaeological excavation was conducted in the southwestern part of the built-up area of Ořechov (Brno-Country District) in response to the adjustment of the intersection of Komenského, Jeřábkova and Tikovická streets. While lowering the terrain to reach the required foundation level for the new roadway in Komenského Street southeast of a house at 678/2 Pláně Street, construction equipment collapsed into an underground cavity formed in the local loess subsoil. After the soil was removed, it became evident that it was a partially filled underground system (lochs). The few fragments of ceramic vessels recovered from the fill only allow for a tentative dating of its abandonment to the modern period.

Ivan Čížmář, Michal Přichystal

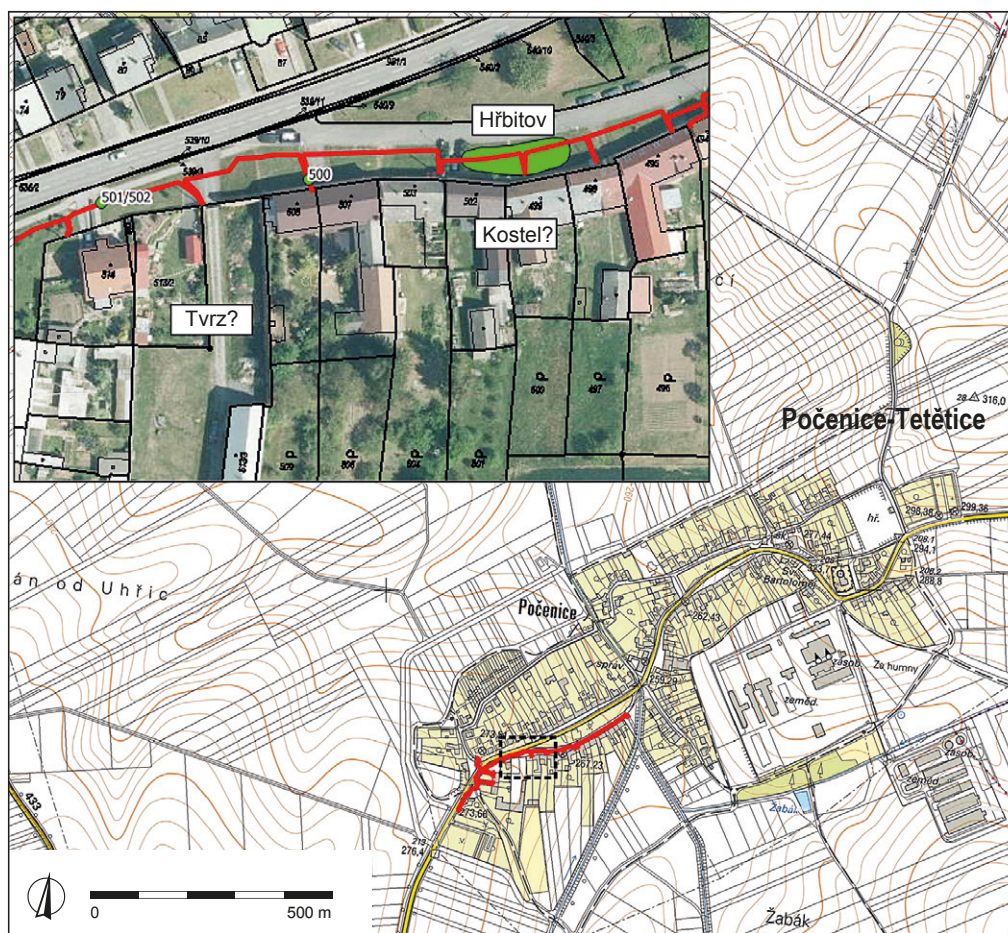
Počenice-Tetětice (k. ú. Počenice, okr. Kroměříž)

Intravilán, okolí č. p. 3, 4, 119.

Vrcholný středověk – novověk. Tvrz/hrádek, pohřebiště/hřbitov, kostel. Vertikální řez. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Muzeum Kroměřížska, p. o., inv. č. A30769–A30772.

Lokalizace: WGS-84: 49.2680281N, 17.2247650E

Záchranným archeologickým výzkumem při pokládce kabelu nízkého napětí v západní části obce Počenice se podařilo s konečnou platností lokalizovat a doložit existenci hřbitova náležejícího ke kostelu sv. Gotharda, a tím současně verifikovat jedno z možných míst, kde byla předpokládána tzv. Dolní tvrz (obr. 80). Je zřejmé, že podobně jako ve východní části obce, kde se nacházel kostel sv. Petra a Pavla (v 2. polovině 18. století na jeho místě vznikl kostel sv. Bartoloměje) nedaleko lépe lokalizované Horní tvrže (okolí č. p. 33 východně od kostela), naprosto analogicky (resp. zrcadlově) vypadala situace v západní části obce. Kostel sv. Gotharda lze na základě nálezů kosterních pozůstatků lokalizovat do prostoru okolo č. p. 3, 4 a 119 (nejspíše přímo pod stávající zástavbu) a torzo tvrže do prostoru rozsáhlého hospodářského dvora s č. p. 1, nikoli do blízkosti brodu přes Tištínku, kam byla tvrz hypoteticky také kladena (Plaček 2001, 493–494). Vzdálenost Dolní tvrže od prostoru hřbitova sv. Gotharda lze odhadnout na cca 70 m jihozápadním směrem. V případě Horní tvrže s původním kostelem sv. Petra a Pavla na opačném konci vesnice je to přibližně 60 m. Toto tvrzení podporuje také terénní konfigurace, kdy tvrz leží na nejvyšším bodě v rámci celého prostoru a zbytek obce (jednotlivé usedlosti) je dislokován po obvodu návsi směřující k brodu. Sídlištní aktivity v tomto prostoru jsou doloženy dvěma dokumentovanými sídlištními jámami s materiálem vrcholného středověku. Velice cenným předmětem pro dataci aktivit v prostoru hřbitova u kostela sv. Gotharda je pak drobná mince, parvus Václava II., ražená již po roce 1300. Otázkou zůstává datace objektu K502, který měl charakter lineární probíhajícího žlábků přibližně ve směru SSZ–JJV před domem č. p. 50. Ten neposkytl žádný materiál, avšak byl superponován sídlištní jámou s materiálem z vrcholného středověku. Vzhledem k umístění domu č. p. 50 do předpokládaného prostoru Dolní tvrže by se mohlo jednat o žlab související s fortifikací či vymezení vnějšího okolí tvrziště, vyloučena však není ani datace do starších období.

Obr. 80. Počenice-Tetětice. Trasa kabelu na základní mapě ČR a detail celkového plánu zjištěných situací. Grafika M. Popelka.

Fig. 80. Počenice-Tetětice. Course of the cable on the base map of the Czech Republic and a detailed overall plan of the excavated features. Graphic by M. Popelka.

Literatura

Plaček, M. 2001: *Ilustrovaná encyklopedie moravských hradů, hrádků a tvrzí*. Brno: Libri.

Summary

The cemetery at St Gothard's Church in the built-up area of Počenice-Tetětice (Počenice cadastral area, Kroměříž District) was disturbed during the installation of a low-voltage cable. Its precise location, along with the nearby fortified manor house, remained unclear until the excavation took place (Fig. 80).

Miroslav Popelka

Literatura

Piačková, K., Trampota, F. 2024a: Podivín (okr. Břeclav). *Přehled výzkumů* 65(1), 215.

Piačková, K., Trampota, F. 2024b: Podivín (okr. Břeclav). *Přehled výzkumů* 65(1), 229.

Summary

A total of five sunken features from the Late Hillfort period were found when excavating the foundations of a family house in Podivín (Břeclav District).

Kristína Piačková, František Trampota

Podivín (okr. Břeclav)

Ul. Rosenberská; „Rybáře“, parc. č. 1257/49.

Mladohradištní období (RS4), vrcholný středověk. Sídliště. Vertikální řez. Záchranný výzkum. Uložený nálezu: Regionální muzeum v Mikulově, p. o., př. č. 20/2023.

Lokalizace: WGS-84: 48.82280075N, 16.84468551E

V průběhu archeologické výzkumu na stavbě rodinného domu na parcele č. 1257/49 bylo při výkopech základových pasů zjištěno celkem pět zahloubených objektů, které obsahovaly desítky fragmentů mladohradištní a ojediněle i vrcholně středověké keramiky a dále zvířecích kostí a mazanice. Další nalezené komponenty pocházejí z doby bronzové (Piačková, Trampota 2024a) a doby železné (Piačková, Trampota 2024b)

Pravčice (okr. Kroměříž)

Intravilán, č. p. 6, parc. č. 1660.

Novověk. Vesnice/městečko. Vertikální řez. Záchranný výzkum. Uložený nálezu: Muzeum Kroměřížska, p. o., inv. č. A30992–A30996.

Lokalizace: WGS-84: 49.3241356N, 17.4955503E

Ve dnech 19. 6. až 13. 7. 2023 byly na parcele č. 1660 v intravilánu obce Pravčice (okr. Kroměříž) sledovány práce související v první fázi s demolicí a odstraněním původního domu č. p. 6 a následně s novostavbou sídla společnosti NESTONEJ, s. r. o. Stavba částečně kopírovala původní dispozici a ve výkopech pro základové pasy nového objektu byla v severovýchodní části stavby dokumentována situace sestávající ze vzájemně se porušujících stratigrafických jednotek. Jednalo se o dva starší objekty (K501, K502) datované obecně do pravěku, které byly porušeny